

Selv mord i klasseværelset

»Monsieur Lazhar« er en fin lille film om store »evige« temaer som sorg, skyld og viljen til at leve videre. Og den fortjener sit publikum.

AF SAMUEL BEN ISRAEL

En film om en skolelærer, der tager sig af dage — mere eller mindre — for øjnene af sine elever, lyder umiddelbart både grum og sensationalistisk. Fransk-canadiske »Monsieur Lazhar« er dog ingen af delene. Tværtimod er det en fin lille film om store »evige« temaer som sorg, skyld og viljen til at leve videre på trods af alt.

Samtidig formår instruktør og manuskriptforfatter Philippe Falardeau også at behandle mere »jordnære« emner som pædofilhysteriet og dets konsekvenser for lærere og pædagoger, Vestens behandling af flygtninge fra lande med krig og tortur og det komplekse forhold mellem forældre og børn, som altid er præget af forskellige grader af svigt – vel at mærke uden, at det virker forceret.

Det er altså ingen underdrivelse, at filmen har en enorm spændvidde, som selvfølgelig kun kan lade sig gøre, fordi meget af det ovenstående blot antydes i en fortælle-mæssig opbygning, der ikke levner meget plads til et traditionelt nogen-vil-opnå-noget-og-må-gå-så-grueligt-meget-igennem-for-at-få-det plot.

Derved fremstår »Monsieur Lazhar« mindre som et forsøg på at påvirke os til at føle eller mene noget bestemt og mere som opfordring til selvstændig stillingtagen — mindre som et objekt for bevidstløs »identifikation« og mere som et krav om aktivt engagement.

Hængt i klasseværelset

Som nævnt er filmens udgangspunkt et selvmord. Læreren Martine har hængt sig i klasseværelset, og det bliver opdaget næste morgen af den 12-årige Simon (Émilien Néron), der som mælkeeduks er på plads, inden det har ringet ind. På trods af de andre læreres hurtige reaktion for at beskytte eleverne mod det voldsomme traume, bliver veninden Alice desværre også vidne til det.

Ugen efter indfinder den dannede og belevne algerier Bachir Lazhar (Mohamed Fellag) sig på inspektørens kontor og udgiver sig for at være lærer med flere års erfaring i sit hjemland. Med en lavmælt desperation som mange arbejdsløse herhjemme, der står til at miste dagpengene — og dermed deres eksistensgrundlag — sikkert kan genkende, tilbyder han at overtage Martines klasse.

Jeg skal ikke afsløre, hvad der videre sker, for resten af filmen forløber som en gradvis afdækning af personernes hemmeligheder. Sideløbende er den en stilfærdigt vedkommende skildring af menneskelige samspil og relationer, der især centrerer sig om Simon, Alice og Bachir og de konstellationer, som de indgår i med de andre elever i klassen, lærerne på skolen og børnenes forældre.

Samspil i tid og rum med kunstnerisk ambition

Filmens stil med (overvejende) håndholdt kamera, (til tider) ganske sparsom klipning og (forholdsvist) få nærbilleder af udtryksfulde ansigter vil de fleste sikkert uden betænkningstid betegne som »realistisk«. Det er dog en temmelig grov forsimpning.

Pointen her er, at ingen systematisk brug af filmens teknisk-æstetiske virkemidler — altså det vi kalder stil, som består af blandt andet kamerabevægelser, lys, lyd og klipning — på forhånd er mere eller mindre »realistisk« forstået som virkelighedstro. Det er snarere udtryk for en bestemt forståelse af eller tilgang til virkeligheden, som har et særligt stilistisk udtryk.

Filmens stil er selvfølgelig ikke enestående for »Monsieur Lazhar«, men er snarere en etableret tradition inden for den del af filmkunsten, hvor man i højere grad — og i modsætning til mainstreamfilmen — lægger større vægt på det, der sker mellem mennesker end inden i dem.

Stilen her er dog ikke kun et spørgsmål om lade personernes samspil udfolde sig i tid og rum — i stedet for at fokusere på det enkelte individs psykologi — men kan også udlægges som et spørgsmål om kunstnerisk ambition. Eller slet og ret blær, men gør jo ikke altid noget, hvis man har noget at have det i.

Det er især tydeligt i den stilistisk virtuose scene tidligt i filmen, hvor Simon først opdager liget af sin klasselærer, en lærer kommer ilende til for at forhindre de andre børn i at se det, og Alice alligevel får det at se — alt sammen i en uklippet indstilling med et ikke desto mindre ganske statisk kamera.

Det er simpelthen *Kunstwollen* for alle pengene og bare en af grundene til, at »Monsieur Lazhar« i den grad fortjener et publikum!

»Monsieur Lazhar« (instr.: Philippe Falardeau, Canada 2011, 94 min.). Premiere d. 11. oktober i Grand (København), Gloria (København), Vester Vov Vov (København), Empire

(København), Øst for Paradis (Aarhus), Cafe Biografen (Odense), Biffen (Aalborg) Nicolai Biograf (Kolding), Café Slotsbio (Hillerød), Albertshund Biograferne, Hvalsø Bio, Reprise Teatret (Holte), Værløse Bio, Biografen Kanten (Faxe), Allerød Bio, Assens Bio, Gentofte Kino, Pandrup Kino, Kom-Bi (Hornslet), Bio Mors, Biffen Odder, Kinorevuen (Skørping), Tisvilde Bio og Fjerritslev Kino

Redaktion: Modkultur

Emneord: Film | Frankrig | Philippe Falardeau

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**